

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 186 (1531)

Decydujący moment w Konferencji haskiej.

Zaostrzenie się sytuacji.

LONDYN, 16.8. (Pat.) Dzisiejsza poranna prasa londyńska przynosi z Hagi wiadomość o pewnym zaostrzeniu się sytuacji w związku z przedłożeniem Snowdenowi propozycji Francji, Belgii i Włoch. Propozycje te pokrywać mają zaledwie w jednej trzeciej żądania angielskie co do restytucji utraconych przez plan Younga części annuitetów na sumę 2400 tysięcy funtów szterlingów. Prasa powtarza opinie, uzyskaną przez korespondentów haskich z kół delegacji brytyjskiej, oświadczającą, że propozycje te nie wystarczają i że Snowden nie odstąpi od swego postulatów podstawowego, żądającego utrzymania klucza podziałowego z Spa i ograniczenia kontyngentu węglowego w świadczaniach niemieckich oraz, że bez zadośćuczynienia tym postulatami, Snowden nie będzie kontynuował rokowań. Wobec tego konferencja została faktycznie zerwana. Wczorajszy rzekomy list Snowdena do Jaspara wyjaśnia dziś prasa jako

krótką notatkę, zredagowaną przez Snowdena w czasie obrad komisyjnych we środę przy stole konferencyjnym, a podaną osobliwie w czasie obrad Jasparowi, przyczem w notatce tej Snowden miał sprzecyzować odbyta ostatnio z Jasparem rozmowę i miał stwierdzić kategorycznie, że do soboty pragnie mieć sytuację wyjaśnioną. Z tonu prasy dzisiejszej przebija się wyraźnie zdenerwowanie co do ewentualnych losów konferencji.

Charakterystyczne jest stanowisko organu Labour Party „Daily Herald”, który w niesłychanie ostrym sposobie atakuje przedewszystkiem delegację włoską, twierdząc, że Włosi prowadzą w Hadze politykę obstrukcyjną, udaremniając wszelkie usiłowania porozumienia poczynione ze strony Francji i Belgii. „Daily Herald” twierdzi, że Pirelli i Grandi działają według wyraźnych wskazówek partii faszystowskiej i że w ten sposób w Hadze zderzyły się ze sobą dwa światopoglądy.

Obawa odroczenia konferencji.

HAGA, 16.8. (Pat.) Memorandum delegacji francuskiej, belgijskiej, włoskiej i japońskiej w sprawie postulatów chińskich wręczone zostało dziś rano Snowdenowi. Briand odbył dziś rano konferencję z Loucheurem, poczem złożył wizytę

Stresemannowi. Panuje powszechna opinia, iż Snowden uzna za niedostateczne ustępstwa poczynione przez Francję, Belgię, Włochy i Japonię i w związku z tem przewiduje się, że konferencja zostanie odroczone.

Snowden oczekuje dalszych propozycji.

HAGA, 16.8. (Pat.) Sytuacja doszła dziś do najwyższego napięcia. Z kół delegacji informują, że Snowden miał odpowiedzieć Jasparowi, iż propozycje dotychczasowe, zawarte w memorjale, złożonym wspólnie przez Francję, Belgię i Włochy, nie zadowolają go i że oczekuje

dalszych propozycji. Ostatecznie po dłuższej naradzie postanowiono odroczyć jutrzejsze posiedzenie komisji finansowej i kontynuować dotychczasowe rozmowy poufne. Komisja polityczna natomiast zbierze się w poniedziałek przyszłego tygodnia.

Genewa lekarstwem dla konferencji haskiej.

WIENIEN, 16. VIII. (Pat.) Według doniesień dzienników z Hagi, tylko zupełne wypełnienie wszystkich postulatów angielskich może zapewnić dalsze istnienie konferencji. Pow-

szecznie panuje mniemanie, że różnice zdań, panujące w Hadze, mogą zostać złagodzone jedynie w Genewie na konferencji Ligi Narodów.

Niewystarczające ustępstwa.

HAGA, 16. VIII. (Pat.) W tutejszych kołach politycznych utrzymują, iż dzisiejszy dzień będzie decydujący. Minister belgijski Francqui, jako przedstawiciel bloku 4 państw sprzymierzonych, zawiadomił Snowdena, że może otrzymać sumę dodatkową około 40 milionów rocznie, co oznacza o 15 milionów mniej, niż żąda Anglia. Ponadto mają być poczynione poważne koncesje w sprawie świadczeń w naturze, szczególnie co do węgla. Również otwartą zostanie ważna sprawa siedziby banku międzynarodowego, — lecz Snowden dał do zrozumienia, że to wszystko już nie wystarcza i wobec tego w sferach delegacji angielskiej dają do zrozumienia, że jeżeli w ostatniej chwili nie nastąpi zmiana stanowiska owych 4 państw, konferen-

cja będzie albo zerwana, albo odroczone.

Prasa holenderska wyraża przekonanie, że nastąpi raczej zwrot ku lepszemu i że posiedzenie sobotnie załatwi całą sprawę jedynie ze strony formalnej.

Dziś rano obradują ponownie eksperci tych 4 państw, którzy mają ustalić definitywnie swe stanowisko i wręczyć memorandum delegacji angielskiej. Minister Francqui miał zwrócić uwagę na wczorajszym posiedzeniu poufem, że likwidacja dóbr niemieckich dała Anglii co najmniej 200 milionów funtów szterlingów, czemu Snowden stanowczo zaprzecza. Minister Francqui zwrócił też uwagę, że Anglia nigdy nie składała na komisji odszkodowań rachunków tej likwidacji.

Rozmowy przygotowawcze.

HAGA, 15. VIII. (Pat.) Francqui odwiedził dzisiaj rano Snowdena, prawdopodobnie w celu poinformowania go o pierwszych krokach, poczynionych przez delegatów francuskich, włoskich, belgijskich i japońskich, a mających na celu znalezienie w ramach planu Younga środków, któreby mogły zaspokoić żądania angielskie. Z kolei Francqui powiadomił Brianda, Cherona, Loucheura i Pirelli'ego o wyniku podjętego kroku, przyczem odbył z nimi dwugodzinną naradę. W kołach, biorących udział w konferencji, potwierdzają wiadomość, iż Snowden wystosował w dniu wczorajszym do Jaspara notę, podkreślającą korzyści przeprowadzenia półoficjalnej wymiany poglądów na temat żądań angielskich przed sobotą, ażeby uchronić konferencję przed znalezieniem się w impasie; koła te jednakże zaznaczają, iż byłoby całkowicie nieścisle wyciągać stąd wniosek, że Francja, Belgia i Italia godzą się już na rezolucję Snowdena, zmierzającą do rewizji planu Younga. W istocie delegacji tych państw starają się znaleźć kompromisowe rozstrzygnięcie sprawy, dotychczas jed-

nak nie można zanotować żadnego wyniku tych starań i prawdopodobnie żadnego wyniku nie osiągnie się przed sobotą. Jest więc co najmniej przedwczesnym, utrzymywać, że teza angielska odniosła sukces.

Treść memorandum dla Snowdena.

HAGA, 16.8. (Pat.) Memorandum, doręczone dziś Snowdenowi, proponuje zwiększenie udziału Anglii w odszkodowaniach, przeznaczając jej salda, wynikające z dalszego stosowania planu Dawesa do czasu zastosowania planu Younga, jak również salda z mniej uwarunkowanej części spłat, przewidzianych w planie Younga. Małe państwa, dla których początkowo salda te były przeznaczone, otrzymają odpowiednią kompensatę.

Wreszcie Anglia otrzymałaby pewne udogodnienia w dziedzinie świadczeń w naturze, między innymi przez zniesienie prawa reeksportu. Komitet rzeczoznawców ma ustalić sposób stosowania wspomnianych środków oraz określić wysokość odpowiednich cyfr. Wspomniane propozycje zaspakajająby żądania angielskie w 3/4 częściach.

Co podaje prasa francuska?

PARYŻ, 16.8. (Pat.) Prasa zapatrjuje się „bardzo pesymistycznie na losy konferencji haskiej. Panuje ogólne przekonanie, że jeżeli Snowden nie ustąpi ze swego nieprzejednanego stanowiska, to dzień jutrzejszy przyniesie zerwanie pertraktacji.

„L'Oeuvre” wyraźnie oskarża Snowdena o zamiar zburzenia planu Younga, gdyż ostateczne załatwienie kwestii odszkodowań pociągnęłoby za sobą zbliżenie francusko-niemieckie, którego pewna część społeczeństwa angielskiego nie przestała się obawiać. W kwestji Nadrenji „L'Oeuvre” zaznacza, że konsekwencją nieustąpiłości brytyjskiej będzie utrzymanie francuskiej okupacji Nadrenji, stanowiącej gwarancję, której Francja nie zamierza utracić, zanim kwestja odszkodowań nie będzie ostatecznie uregulowana.

W „Echo do Paris” Pertinax zastanawia się nad konsekwencjami możliwego zerwania konferencji, zaznacza przytem, że z jednej strony Briand uwolni się od obowiązku określenia ścisłego terminu ewakuacji Nadrenji, z drugiej zaś strony, jeżeli Anglia, a być może i Belgowie zgodzą się na ewakuację, a wojska francuskie pozostaną w Nadrenji, to realizacja planu będzie zastrzymana wskutek złej woli Anglików.

Nadzieja „Tempsa”.

PARYŻ, 16. VIII. (Pat.) Dzisiejszy „Le Temps” oświadcza, iż należy żywić nadzieję, iż uczestnicy konferencji haskiej skierują całą swą dobrą wolę na to, aby uniknąć zerwania konferencji w ścisłym tego słowa znaczeniu i że znajdują sposób wyjścia w odroczeniu obrad, umożliwiając odpowiedzialnym ministrom, którzy spotykają się w Genewie, przystąpienie do lepszego przygotowania nowego zerwania.

Pożyczka amerykańska dla Banku Angielskiego?

LONDYN, 16. VIII. (Pat.) City londyńska zaalarmowana została dziś wiadomością o dokonanej w Nowym Yorku pożyczce dla Banku Angielskiego w wysokości 50 milion. f. st. Pożyczki udzielić miała nienazwana grupa banków amerykańskich, przyczem Federal Reserve Board miał wziąć na siebie gwarancję za Bank Angielski. Według wiadomości, otrzymanej przez korespondenta Pat., na czele tej grupy banków stoi Pierpont Morgan. Spotkanie między mężem zaufania Morgana amerykańskim ekspertem konferencji paryskiej Lamontem a premierem ang. Mac Donaldem, w obecności prezydenta Banku Angielskiego Normana, miało zdecydować o sprawie pożyczki, a wreszcie wpłynąć decydująco na rokowania w Hadze.

Nie ulega wątpliwości, że kwestja pożyczki pozostaje w bezpośrednim związku z kwestją rokowań haskich. Nie należy bowiem przypuszczać, aby Ameryka zechciała udzielić Anglii tak wielkiej pożyczki, gdyby rokowania haskie faktycznie się rozbiły. Prawdopodobnie pożyczka uratowała konferencję haską. Dlatego też dzisiejsze posiedzenie Snowdena w Hadze, a mianowicie list jego do Jaspara, żądający natychmiastowego bezwzględnego wyjaśnienia sytuacji i oświadczenia, że Snowden dłużej czekać nie może, sprawiło wrazenie raczej wesołe niż alarmujące. W City uważają, że wskutek prawdopodobnej realizacji pożyczki, powrót Snowdena do Londynu jest naprawdę konieczny, gdyż oczywiście pożyczka uważana jest w City za rzecz daleko ważniejszą, niż cała konferencja haska. Prezydent Banku Angielskiego Norman zapytany o to, czy istotnie pożyczka jest faktem, odpowiedział wprawdzie, że nic mu o tem nie jest wiadomo, mimo to w City panuje przekonanie, że pożyczka jest faktem dokonanym.

Według wiadomości z Nowego Yorku pożyczka może być podjęta w każdej chwili w ciągu 24 godzin i ewentualnie, gdyby tego trzeba było — w złocie. W ten sposób Bank Angielski ma całkowitą możność

Niepewność sytuacji budzi niepokój prasy niemieckiej.

BERLIN, 16. VIII. (Pat.) Prasa berlińska ocenia dziś w dalszym ciągu sytuację w Hadze z pesymizmem i pewnym niepokojem. Socjalistyczny „Vorwaerts” wyraża przekonanie, że Snowden odrzuci kategorycznie propozycje francusko-belgijsko-włoskie, jako niewystarczające. Korespondent haski „Vorwaerts” sądzi, że w obecnej walce pomiędzy 4 państwami wierzyliście Francja, Włochy i Belgia zmierzają do zwalenia całej winy za ewentualne rozbięcie się konferencji na Anglię.

„Berliner Tageblatt” podkreśla, że napięcie na konferencji haskiej było w dniu dzisiejszym niezwykle silne. Dziennik wyraża przypuszczenie, że kryzys obecny może wprawdzie doprowadzić do wyjaśnienia w znacznej mierze sytuacji, sytuacja ta jednak jest tak zawiłana, że w kołach poszczególnych delegacji mówi się dzisiaj — jak twierdzi korespondent „Berliner Tageblatt” — głównie o sposobie takiego odroczenia konferencji, któryby nie przyniósł niepowetowanych szkód przez stwierdzenie bezpłodności prac dotychczasowych.

Korespondent wyraża przekonanie, że rozmowa dzisiejsza między Briandem i Stresemannem poświęcona była między innymi właśnie tym rozważaniom. Dalej podkreśla korespondent jako ujemny objaw, że Briand miał dzisiaj zapowiedzieć, że zakomunikuje delegacji niemieckiej terminy ewakuacji „możliwie najprędzej”.

Owo podkreślenie „Możliwie najprędzej” uważa korespondent za zapowiedź nowej zwłoki i za zapowiedź niedotrzymania poprzedniego przyrzeczenia, zapowiadającego zakomunikowanie tych terminów na sobotę. — Jako najbardziej ujemny objaw podnosi korespondent zwłokę

w stworzeniu komitetu organizacyjnego dla wprowadzenia w życie planu Younga.

Obok sporu międzyaljanckiego o kwoty podziałowe, obok bezpłodności narad komitetu prawniczego i obok zwlekania w sprawie Nadrenji uważa korespondent tę zwłokę za tworzenie komitetu organizacyjnego za najniebezpieczniejszą i podkreśla, że koła międzyaljanckie dają Niemcom odpowiedzi wymijające i że dążą one, jakgdyby, do uzależnienia sprawy stworzenia tego komitetu od dalszego toku pozostałych rokowań.

Demokratyczny „Boersen Courier” wyraża w depeeszach z Hagi obawę, że na jutrzejszym posiedzeniu wnioski Snowdena zostaną w oficjalnym głosowaniu odrzucone, co będzie oznaczać zerwanie konferencji. W tym wypadku — pisze ten dziennik — zbierze się w początku przyszłego tygodnia konferencja plenarna, by ustalić odroczenie obrad narazie na czas nieokreślony. — Ponowne podjęcie obrad — jak przywodzi „Boersen Courier” — uchwalone zostanie później i wyznaczone prawdopodobnie na miesiąc październik z tem, że miejscem obrad będzie Haga albo Genewa.

Nowe trudności.

HAGA, 15. VIII. (Pat.) Krają pogłoski, że Francja i Belgia skłonne są do pewnych niewielkich ustępstw na rzecz Anglii w sprawie rat bezwarunkowych. Największe jednak koncesje wymagane są od Włoch, które w porównaniu z planem Dawesa najwięcej otrzymały. O stanowisku delegacji włoskiej nie dotychczas tutaj niewiadomo, aczkolwiek Włochy są zainteresowane nie tylko w sprawie rat, lecz również w sprawie świadczeń w naturze. W tutejszych kołach politycznych wątpią, ażeby włoska delegacja biernie przyjęła to, co inni zadecydują. Tymczasem nie jest wykluczone, że po kryzysie angielskim wypłynie inny kryzys.

Przewidywania.

HAGA, 16.8. (Pat.) Opinie są rozbieżne co do tego, co nastąpi w

Posiedzenie komisji finansowej w przyszłym tygodniu.

HAGA, 16.8. (Pat.) Rokowania między delegacją angielską a innymi delegacjami krajów sprzymierzonych toczą się za pośrednictwem Jaspara. Posiedzenie komisji finan-

Hadze, jeżeli zbliżenie poglądów nie dojdzie do skutku. Briand liczy, że opinia publiczna, szczególnie w Stanach Zjednoczonych i Niemczech, po zerwaniu, albo odroczeniu konferencji wywrze wpływ do tego stopnia, iż porozumienie w Genewie z Mac Donaldem, Hendersonem i Celemem nie będzie rzeczą trudną.

PARYŻ, 16.8. (Pat.) Korespondent „Paris Midi” wyraża zapatrywanie, iż Snowden okaże w dniu jutrzejszym ustepliwość. W przeciwnym razie dojdzie do zerwania konferencji.

Lista delegatów na konferencję.

HAGA, 16. VIII. (Pat.) Dzisiaj ogłoszona została definitywna lista delegatów na konferencję. W ogólnej liczbie 210 delegatów przypada na Belgię — 20, Wielką Brytanię — 32, Kanadę — 2, Niemcy — 35, Francję — 40, Grecję — 7, Włochy — 33, Japonię — 12, Polskę — 10, Portugalję — 3, Rumunję — 10, Jugosławię — 8, Czechosłowację — 6, Stany Zjednoczone — 2. W składzie członków konferencji znajdują się 3 premierów, 7 ministrów spraw zagranicznych i 6 ministrów finansów.

Projektowane podkomisje.

HAGA, 15. VIII. (Pat.) We wniosku, uchwalonym na śródomem tajnym posiedzeniu komisji finansowej, na którym postanowiono odroczyć konferencję do soboty, znajdują się następujące zdania:

„Zebrań wyraża nadzieję, że rezultatem rozmów poufnych, jakie delegacje przeprowadzą w czasie przerwy, będzie nowa sytuacja, która pozwoli komisji finansowej na sobotnim posiedzeniu wyłonić podkomisję dla dokładnego rozważenia poszczególnych kwestji”.

W niektórych tutejszych sferach politycznych utrzymują, że uczyniono już wszelkie przygotowania dla utworzenia owych podkomisji. Wymienione są następujące kwestje, dla rozwiązania których na posiedzeniu sobotnim, o ile odbędzie się ono bez incydentów, powołane będą odpowiednie podkomisje świadczeń w naturze, wywozu powrotnego (reeksportu), banku Rzeszy, kolei żelaznych Rzeszy, dochodów budżetowych Rzeszy. Niemniej mówi się tutaj o banku reparacyjnym.

Nadzwyczajna sesja sejmiku lotewskiego.

RYGA, 16. VIII. 29 (tel. wł.). Dziś rozpoczęła się nadzwyczajna sesja sejmiku lotewskiego, zwołana na żądanie socjal-demokratów. Powodem tego zwołania było przeprowadzenie przez ministra wojny, Ozolsa, reorganizacji armji, przeciwko której wynikał opozycja nawet wśród bloku rządowego.

Ponadto socjal-demokracja chce nie dopuścić do zamierzonej przez rząd reformy Kas chorych.

Zebrań przedstawicieli koalicji.

RYGA, 16.8. (Pat.) Na zebrań przedstawicieli koalicji w związku ze sprawą reorganizacji ministerstwa wojny wszystkie partie koalicji zgodziły się na to, aby sprawę reorganizacji przekazać specjalnej komisji, w skład której weszli: prezes ministrów Celmiusz, ministrowie spraw wewnętrznych, kolei i wojny oraz komisja wojskowa sejmiku.

Pozatem omawiano 4 wnioski socjal-demokratyczne, jakie mają być wniesione na nadzwyczajnej

Do sejmiku ma być wniesionych kilka interpelacji, z których jedna jest skierowana przeciwko uchwale rządu o asygnowaniu 4900 latów na restytuowanie zburzonego pomnika poległych w okresie wojny niemieckich landwerstów.

Koła rządowe spodziewają się, że interpelacje opozycji zostaną odrzucone i do kryzysu rządowego nie dojdzie.

Drugi wniosek żąda wyjaśnień w sprawie reorganizacji ministerstwa wojny bez zgody sejmiku, trzeci dotyczy gospodarstwa państwowego i kwestji kredytu, czwarty reorganizacji kas chorych.

Partie koalicyjne są zdania, że kryzysu rządowego uda się uniknąć.

Praca nad budżetem na rok 1930/31.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

W dniu wczorajszym wpłynęły do Ministerstwa Skarbu preliminarze budżetowe na rok 1930/31 ministerstw: Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości, Spraw Zagranicznych i Pracy i Opieki Społecznej, oraz Ministerstwa Rolnictwa.

Zarówno preliminarz M. S. Wojsk. jak i innych ministerstw utrzymany

jest, jak się dowiadujemy, zgodnie z instrukcjami Ministerstwa Skarbu, w ramach budżetu na rok 1929/30. Preliminarze dalszych ministerstw wpłyną w ciągu nadchodzących pięciu dni, poczem w Ministerstwie Skarbu rozpocznie się praca nad uzgadnianiem pozycji, które będą musiały ulec ewentualnej zmianie.

Silne lotnictwo to potęgą Państwa

Działalność na pokaz.

Zjemy wciąż jeszcze w okresie powojennym. Dziwny to okres jakiegoś ogólnego pośpiechu, jakby ludzie chcieli dopędzić to, co przez okres wielkiej wojny utracili...

Szczególnie to się daje odczuwać w dziedzinie pracy społecznej. Zebym w małym miasteczku wymalował szczyły wszystkich komitetów...

Przygodny turysta (jeszcze broń Boże o wrażliwej duszy) z pół tuzina chustek zużyłby dla wycierania łez od rozczulenia nad takim rozumieniem i ukochaniem bliźniego...

Otóż raz społeczeństwo musi skończyć z tą ohydą, jeżeli u nas zabrakło ludzi ofiarnych, ludzi o wielkim sercu i umyśle...

Po dziesięciu latach istnienia państwowości polskiej niewiele zrobiono w dziedzinie kulturalno-oświatowej ludu tujejszego.

Ludzie ztracili moralną odpowiedzialność przed słowami, które sami wymawiają w najuroczystszy sposób, przed statutami...

Sprawozdanie nie tak trudno napisać, nawet i kola najrozmaitsze założyć nie tak jest wielką robotą i trudem...

Smutne te wysoce i chwilami zdaje się, że jakiś zły duch włazł między nas i podjudza do jakiejś nibyto roboty, żeby potem śmiać się i nagrawać z nas samych.

Nie potępiam tego ryczałtem, bo są ludzie i u nas bardzo wartościowi, którzy jeżeli coś robią, to robią od podstaw, ale niestety jest ich niewielu...

jak sama nazwa wskazuje, dać dużo z siebie tym, którzy potrzebują strawy duchowej, opieki i pomocy, którzy wielkimi całymi nosili krzywdę, nędzę materialną i moralną.

Tylko w rękach takich społeczników każde kółko czy towarzystwo nabiera ceny i znaczenia, bo jest owiane miłością prawdziwą człowieka do człowieka...

Spółcznik — który staje się pseudo-spółcznikiem dla przypodobania się swojej władzy zwierzchniej czy to nie ohyda?

Spółcznik — który nie raz macza swoje brudne ręce w gronie tych biedaków, których oszukuje pięknymi słowami i hasłami czy to nie ohyda?

Po dziesięciu latach istnienia państwowości polskiej niewiele zrobiono w dziedzinie kulturalno-oświatowej ludu tujejszego.

Ach! jakby się chciało wierzyć tym wszystkim sprawozdaniami, ale nie mogę, bo jestem na miejscu i znam tajniki tych wszystkich sprawozdań.

Smutne te wysoce i chwilami zdaje się, że jakiś zły duch włazł między nas i podjudza do jakiejś nibyto roboty, żeby potem śmiać się i nagrawać z nas samych.

Nie potępiam tego ryczałtem, bo są ludzie i u nas bardzo wartościowi, którzy jeżeli coś robią, to robią od podstaw, ale niestety jest ich niewielu...

Spółcznik, to wielka nazwa! Spółcznik musi mieć wielką duszę

Wszczęświatowy kongres reklamy.

BERLIN, 14.8. (Pat.) Wszczęświatowy kongres reklamy, trwający w Berlinie od niedzieli, dobiega końca. Na kongresie reprezentowanych było 18 krajów.

Obrazy kongresu dały cenny materiał uczestnikom, w szczególności uczestnikom polskim, którzy użyją go na lamach prasy fachowej.

W czasie przyjęcia minister Reichswehry Groener, zastępujący choro-gocznego kanclerza, wygłosił do zgromadzonych przemówienie, podnosząc, że obecny kongres jest największym kongresem międzynarodowym kontynentu w ostatnich 10 latach.

Uczestnicy kongresu zwiedzili w czasie pobytu wczorajszego i dzisiejszego olbrzymie zakłady prasowe Ullsteina, gdzie podejmowani byli z wielką uroczystością.

Pozatem zwiedzili uczestnicy kongresu zakład Mossego, gdzie podejmowani byli z wielką uroczystością przez właściciela zakładów Lachmanna młodszego w jego pałacu.

P. Wasutyński skazany na 3 miesiące więzienia. PARYŻ, 14.8. (Pat.) W sprawie inżyniera polskiego Wasutyńskiego, który niedawno miał gwałtowne zajście na dworcu północnym.

Z różnych krańców sowieckiej republiki rad, nadchodzą do Moskwy rezolucje poborowych z r. 1907, proponujące rządowi Sowieków wstąpienie do Ligi męzów.

Walka kobiet o równoprawność w męzoznaniach w Europie, skończyła się zwycięstwem kobiet. Tryumf na całej linii.

W dalszym ciągu, proszę Szanowne Panie o łaskawą korespondencję w tej sprawie. Pisma adresować należy do centrali P. K. O. w Warszawie, Jasma 9.

Opierając się na szerokiej inicjatywie, o ogromnej woli i pracowitości; pomysły jego sięgały daleko przez wąskie ramy konspiracyjnego życia.

Dlaczego Moskwa kategorycznie odrzuciła pośrednictwo państw obcych w sporze sowiecko-chińskim.

Odrzucenie przez rząd sowiecki propozycji mocarstw pośredniczenia w sporze ZSRR z Chinami, było w pierwszej chwili otoczone pewnym nimbem tajemniczości.

Moskwa obawia się w pierwszym rzędzie, że koleje wschodnio-chińska, w konsekwencji realizacji dążeń mocarstw pośredniczących, a zwłaszcza Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej dostąpiły się pod wpływem cudzoziemców, i to cudzoziemców wrogich interesom komunizmu.

Wiadomości nadchodzące z ZSRR udowadniają, że w sowieckiej Rosji budzą się groźne wojenne nastroje. Na „Dalekim Wschodzie” została utworzona nowa armia.

Nowe objawy nastrojów wojennych w ZSRR. — „Armia Dalekiego Wschodu” — Wielka katastrofa kolejowa pod Charbinem.

W oświadczeniu rządu nowo-wschodniego dla chińskich interesów państwowych, a podpisanego na konferencji w Pekinie i w Mukdenie, w sprawie kolejki wschodnio-syberyjskiej. Ten właśnie statut stał na strażnicy interesów kolejki wschodnio-syberyjskiej.

W oświadczeniu rządu nowo-wschodniego dla chińskich interesów państwowych, a podpisanego na konferencji w Pekinie i w Mukdenie, w sprawie kolejki wschodnio-syberyjskiej. Ten właśnie statut stał na strażnicy interesów kolejki wschodnio-syberyjskiej.

W dalszym ciągu, proszę Szanowne Panie o łaskawą korespondencję w tej sprawie. Pisma adresować należy do centrali P. K. O. w Warszawie, Jasma 9.

W dalszym ciągu, proszę Szanowne Panie o łaskawą korespondencję w tej sprawie. Pisma adresować należy do centrali P. K. O. w Warszawie, Jasma 9.

Ostrzelanie samolotu polskiego.

Teł. od wł. kor. z Warszawy. Onegdaj przeleciał samolot wojskowy z eskadry lwowskiej ponad Zdobunowem i niezorjutowany się widocznie w terenie znalazł się po stronie sowieckiej.

Kapitał zagraniczny w Polsce. Teł. od wł. kor. z Warszawy. Ogólna suma inwestowanego w Polsce kapitału zagranicznego wynosi 4 milardy 800 mil. zł.

Podróż p. Prezydenta Rzplitej. Teł. od wł. kor. z Warszawy. Pan Prezydent Rzplitej, po uroczystościach w Katowicach, dokąd udał się dziś rano, powraca do Spawy.

Ministrowie szwedzki i estoński zwiedzają P. W. K. Teł. od wł. kor. z Warszawy. Wczoraj rano przybył do Poznania minister przemysłu i handlu Szwecji p. Hilhelm Lundwig i Estonji Johann Zimmermann.

Nowy poseł polski w Peru. Teł. od wł. kor. z Warszawy. „Kurier Czerwony” donosi z Limy, iż pierwszy poseł polski p. Marzurkiewicz złożył listy uwierzytelniające p. prezydentowi Peru.

Powrót p. Paciorekowskiego. Teł. od wł. kor. z Warszawy. Szef gabinetu Prezydium Rady Ministrów p. Paciorekowski powrócił z urlopu wypoczynkowego do Warszawy i objął urządzenie.

Święto państwowe w Kownie. Uroczystości z powodu święta państwowego rozpoczęły się już we środę wieczorem od chwili spuszczania flagi w ogrodzie przy muzeum wojskowym.

Wybór pism Stanisława Karpowicza

Naukowa polska myśl pedagogiczna nie wiele liczy pracowników. Liczba ta jest wprost niewspółmiernie mała w stosunku do ogromu zadań, jakie dzisiaj piętrzą się przed nami.

do twórczej pracy tych którzy odeszli, pokonałby niejedną trudność w tym właśnie okresie, kiedy stajemy przed rozwiązaniem problemu reorganizacji naszego szkolnictwa.

Jeżeli przyszły historyk prawd pedagogicznych w Polsce zatrzyma się myślą nad postacią duchową Stanisława Karpowicza, niewątpliwie postawi ją obok najwybitniejszych naszych pionierów ruchu pedagogicznego w przedmowych dwudziestoleciu lat XIX i początku XX w.

Po klęsce 63 roku, najcięższe umyśle stały się do pracy nad zagadnieniami wychowawczymi. Trzeba było rozbudzić społeczeństwo i zachęcić do energicznej akcji obronnej, która skutecznym mogła paraliżować wpływy rusyfikacyjne.

W Warszawie, Jasma 9. W Warszawie, Jasma 9. W Warszawie, Jasma 9. W Warszawie, Jasma 9.

Dr. S. MARGOLIS ROENGENOLOG powrócił. Wileńskie 39, Tel. 920.

Na szczególniejszą uwagę zasługują „Plan Pedagogiki osnutej na podstawach naukowych”, umieszczony na początku książki. Jest to szczególniejszy plan dzieła bardzo głęboki i oryginalnie ujęty.

W głębszej czei dla wielkiego pedagoga polskiego „Nasza Księgarnia”, sp. akc. Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych wydała obecnie „Wybór Pism” Stanisława Karpowicza, jako 19 i 20 tom Biblioteki Pedagogicznej.

Zatem przekonaniem należy podnieść aktualność omawianych zagadnień pedagogicznych i wielką wartość tej niezwykłej książki nie tylko dla nauczycielstwa polskiego, ale i dla tych ludzi, którzy wierzą w odrodzenie życia przez wychowanie.

Andrzej Jasiński.

Advertisement for Stanisław Karpowicz's pedagogical works, including 'Plan Pedagogiki osnutej na podstawach naukowych' and 'Wybór Pism'.

